TIPS & TOOLS voor een opgeruimd systeem

De bezem door Windows

Op zo'n reuzenschijf kan je alles kwijt, dus waarom zou je nog oog hebben voor wát je wáár opslaat? Om meer overzicht te krijgen, om sneller te kunnen werken en om je pc stabieler te houden! In dit artikel scheiden we het kaf van het koren, en belonen we onszelf met een fris en monter systeem. CEDRIC MESKENS

Met die harde schijf van 1 terabyte kan je eindelijk ongebreideld aan de slag: zonder nadenken nieuwe programma's installeren, je schijf volladen met mp3's en digitale foto's en al je e-mails bijhouden: het kan allemaal.

Tot je beseft dat Windows zich na een tijd lomer uit de startblokken wrikt, je bureaublad een chaos blijkt, je muziekcollectie vol duplicaten steekt en het in die massa e-mails hopeloos speuren is! De hoogste tijd dus voor een grote schoonmaak. In dit artikel reiken we je tips en (overwegend gratis) tools aan, niet alleen om alle overtolligheden overboord te vegen, maar ook om wat overblijft netjes geordend te krijgen en te houden.

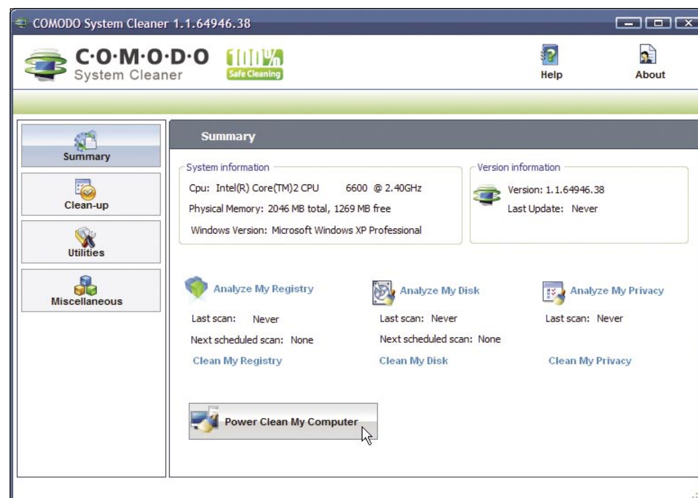
1. Onzichtbare ballast

Er is heel wat rotzooi aanwezig op je computer waar je je als gebruiker nauwelijks van bewust bent, maar die wel schijfruimte in beslag neemt, je privacy kan aantasten of zelfs de werking van bepaalde programma's kan vertragen. Denk hierbij aan allerlei tijdelijke bestanden, cookies, de prullenbak, corrupte registersleutels, enzovoort. Nu kan je zulke ballast wel manueel opsporen en verwijderen, maar deze klus laat zich gelukkig ook automatiseren.

Een van de betere tools is het gratis Comodo System Cleaner http://system-cleaner.comodo.com. Het bestaat onder meer uit een opschoonmodule voor het register en voor je schijf. Je kan ook je surfsporen wissen. Tijdens de installatie beslis je welke componenten al dan niet mee geïnstalleerd worden. Start je de tool op, dan beland je standaard in het overzichtsvenster (**Summary**). Hier tref je de knop **Power Clean My Computer** aan. Die zwengelt de Registry Cleaner, de Disk Cleaner en de Privacy Cleaner aan. Beperk je je liever tot een van deze drie, klik dan in het linkerpaneel op de knop **Clean-up** en selecteer zelf de gewenste opschoonmodule. De drie onderdelen volgen dezelfde werkwijze: eerst wordt je systeem op mogelijke ballast geanalyseerd, waarna je de kans krijgt de items te (de)selecteren die je (niet) wil verwijderd zien, en met de knop **Clean** zet je de bezem in beweging. Comodo System Cleaner maakt wel eerst een back-up van de data die de tool zal verwijderen, zodat je ongewenste wijzigingen altijd nog kan terugdraaien (via de knop **Restore Files** of met de **Back-up**-knop in de afzonderlijke opschoonmodules).

EXTRA TOOLS

1) CCleaner www.ccleaner.com: ook een allesreiniger en een goed alternatief voor Comodo System Cleaner. De tool verwijdert onder meer surfsporen, cookies, overbodige registeringangen en tijdelijke bestanden van Windows en andere toepassingen.
2) Sweepi http://sweepi.yooapps.com: een tooltje dat nagenoeg volautomatisch alle privacygevoelige (internet)sporen van je pc verwijdert.
3) Wise Registry Cleaner Free www.wisecleaner.com: een degelijke en gebruiksvriendelijke opschoner die zich heeft toegelegd op het verwijderen van nutteloze registersleutels. Veilig is alvast dat je vanuit deze tool eerst een register-back-up kan maken.



Comodo System Cleaner: een veilige allesreiniger...

EXTRA TIPS

1) Bij de meeste browsers kan je bij het afsluiten van een surfsessie de tijdelijke internetbestanden automatisch laten verwijderen. In IE open je hiervoor **Internetopties** en plaats je op het tabblad **Geavanceerd** een vinkje bij **De map met tijdelijke internetbestanden leegmaken wanneer de browser wordt afgesloten.**
2) Wil je van bepaalde surfsessies sowieso geen gegevens laten bijhouden, dan kan je in IE 8 via de knop **Beveiliging** naar de optie **InPrivate-navigatie** navigeren. Wil je alle reeds opgeslagen surfsporen weghalen, dan hoef je hier maar op **Browsegeschiedenis** te klikken. Firefox 3.1 beschikt ook over een optie voor *private browsing*, maar het is al langer mogelijk alle sporen automatisch te laten wissen bij het afsluiten van de browser: open het menu **Extra**, kies **Opties**, ga naar het tabblad **Privacy** en plaats een vinkje bij **Altijd mijn privégegevens opruimen als ik Firefox afsluit.**

2. Overtollige bestanden

Soms sta je ervan versteld hoe snel zelfs een ruim bemeten harde schijf dichtslibt. Het is niet altijd even eenvoudig uit te vissen waar de grootste slokoppen zich bevinden. De hele schijf afdweilen met je Verkenner is dan niet de meest efficiënte methode. Met een gratis tool als JDiskReport www.jgoodies.com gaat dat een stuk makkelijker... Installeer de tool en start hem op. Kies **Scan File Tree** en selecteer de gewenste partitie (of map). JDiskReport analyseert de inhoud en giet die even later in een taartdiagram. Hoe meer schijfruimte een bepaalde map inneemt, hoe groter het taartstuk van die map. Door zo'n fragment aan te klikken, krijg je de inhoud van de bijhorende map in detail te zien. Plaats onderaan een vinkje bij **Show Files** om ook de bestandsnamen te zien. Vanuit het snelmenu van zo'n taartstuk kan je op elk moment ook de Verkenner openen om bijvoorbeeld overtollige bestanden te verwijderen of naar een extern medium te verhuizen. Absoluut handig is ook het tabblad **Top 50**: hiermee breng je namelijk heel snel de grootste bestanden in kaart.

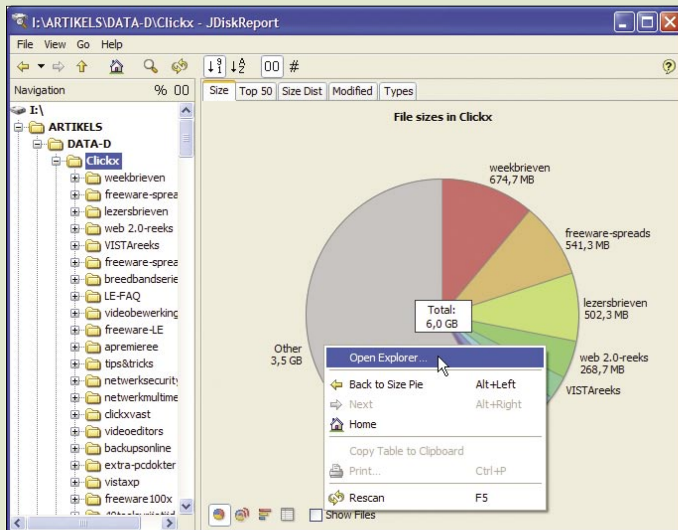
EXTRA TOOLS

1) EraseTemp www.nodesoft.com (vereist Microsoft .NET Framework 2.0): als je dit tooltje uitvoert, worden alle bestanden ouder dan één dag in de mappen met tijdelijke bestanden gewist. Met behulp van parameters kan je echter ook bestanden van een bepaalde leeftijd uit specifieke mappen laten verwijderen. Voorzichtigheid is wel geboden!

VAKTAAL

IMAP: Opvolger van het bekende POP3 e-mailprotocol. In tegenstelling tot POP3 blijven de berichten op de server staan, al dan niet in verschillende mappen. Voordeel is dat je je berichten van waar ook kan raadplegen. Elk modern e-mailprogramma ondersteunt IMAP, maar niet alle providers bieden ook IMAP aan.

OEM: Original Equipment Manufacturer. Als je een nieuwe computer koopt, krijg je daar vaak veel software bij. Computerfabrikanten kopen deze OEM-software goedkoper in bij softwarefabrikanten. De softwarefabrikant biedt wel geen ondersteuning voor deze 'vreemde' software.



De schijfinhoud, overzichtelijk in kaart gebracht door JDiskReport!

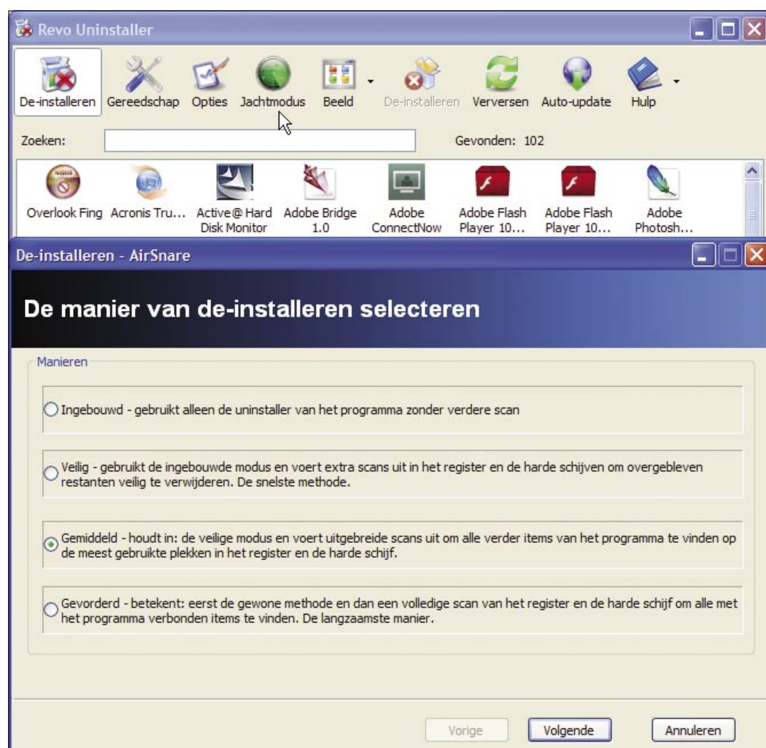
2) Advanced SystemCare Free www.iobit.com: eigenlijk hoort deze tool thuis in de vorige rubriek, maar via **Utility's**, **Beheer**, **Schijfanalyse** start je de module **Disk Explorer** op. Die helpt je bij het snel lokaliseren van de gulzigste bestanden.
3) Unlocker http://ccollomb.free.fr/unlocker: soms gebeurt het dat een bestand zich maar niet laat verwijderen, bijvoorbeeld omdat een of andere toepassing of proces het geopend houdt. Met deze tool kan je het bewuste bestand geforceerd 'loskoppelen', zodat je het alsnog kan weggooien.

EXTRA TIPS

1) Windows zelf bevat ook een module om overtollige bestanden op te ruimen. Je vindt die via **Alle programma's**, **Bureau-accessoires**, **Systeemwerkset**, **Schijfopruiming**. Je kan deze tool op gezette tijden laten uitvoeren, maar dan moet je wel aankloppen bij **Geplande taken** (XP) of **Taakplanner** (Vista) – een optie die je eveneens in het programmamenu **Systeemwerkset** aantreft. Hier klik je dan op **Nieuwe taak toevoegen** (XP) of **Basistaak maken** (Vista), en via de knop **Bladeren** verwijs je naar cleanmgr.exe in de map C:\Windows\System32 (in Vista open je eerst de rubriek **Actie** en stip je **Een programma starten** aan).
2) Heb je inderdaad heel wat overtollige bestanden weten op te sporen en te verwijderen, dan heb je wellicht ook flink wat 'gaten' geslagen in het datagebied van je schijf. Dat vergroot de kans op fragmentatie. Na zo'n grote opruimoperatie is een schijfdefragmentatie dus aangewezen. Ga weer naar **Systeemwerkset**, zowel in Vista als in XP. In Vista laat de Schijfdefragmentatie zich makkelijk inplannen, maar in XP is dat iets lastiger. Een handig alternatief is het gratis Smart Defrag www.iobit.com. Dit programma werkt (via **Auto Defrag**) continu op de achtergrond, zodra je niet op de pc aan het werken bent. Het is eveneens mogelijk om defragmentatierondes in te plannen.

3. Ongebruikte programma's

Veel van de gratis tools die je online vindt, slokken de nodige schijfruimte op, maken je programmalijst onoverzichtelijk en zadelen je in het ergste geval zelfs op met een instabiel systeem omdat ze slecht geprogrammeerd zijn of incompatibel blijken met andere software.



Revo Uninstaller wist ook de laatste programmasporen uit.

Daarom doe je er goed aan regelmatig de lijst met geïnstalleerde programma's te overlopen en overtollige software te verwijderen. Dat doe je via het Windows **Configuratiescherm**, **Software** (XP) of **Een programma verwijderen** (Vista). Hou er wel rekening mee dat er na zo'n verwijderoperatie mogelijk restanten overblijven, onder meer in het register (zie ook 'Onzichtbare ballast').

Wil je geïnstalleerde software grondig(er) verwijderen, dan ben je beter af met de gratis tool Revo Uninstaller www.revouninstaller.com. Zodra je de tool opstart, worden alle geïnstalleerde toepassingen opgelijst. Je hoeft dan maar de gewraakte applicatie te selecteren en op de knop **Deïnstalleren** te drukken. Revo Uninstaller vraagt je vervolgens welke deïnstallatiemodus je verkiest. De ingebouwde methode komt ongeveer overeen met de standaardmethode van Windows: die werkt het snelst, maar is ook het oppervlakkigst. De gevorderde methode daarentegen werkt erg nauwkeurig. Daarbij wordt er in je register en op je harde schijf gezocht naar restanten van het verwijderde programma. Deze operatie is niet geheel risicoloos, maar de tool is wel zo slim eerst een systeemherstelpunt aan te maken. Vermelden we nog dat Revo Uninstaller onder de knop **Gereedschap** een aantal interessante modules heeft samengebracht, waaronder **AutoRun-beheer** (om automatisch startende programma's in het gareel te houden) en **Junk files opruimen** (om overtollige bestanden van je schijf te halen).

EXTRA TOOLS

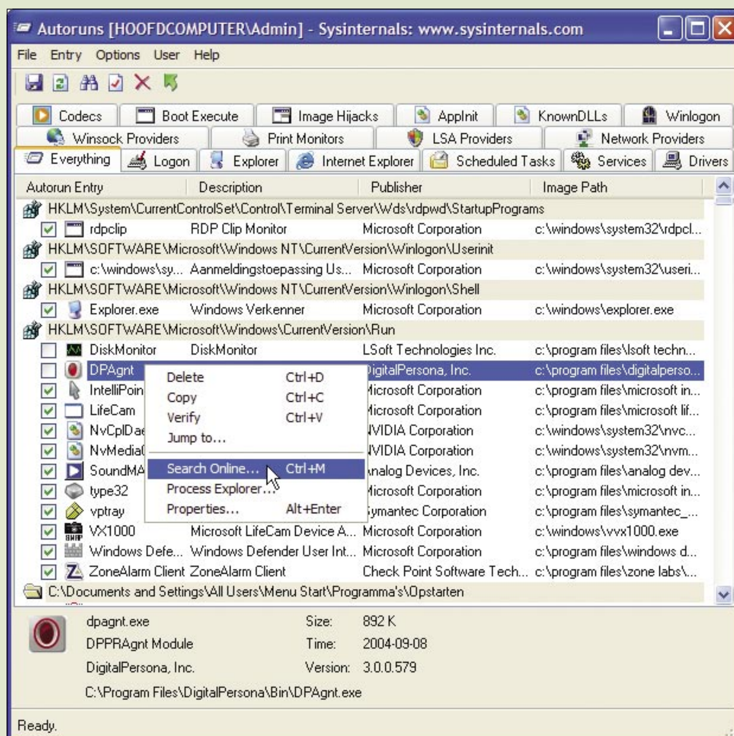
1) ZSoft Uninstaller www.zsoft.dk. Met deze tool maak je een 'snapshot' van je systeem net voor je een nieuw programma installeert. Na de installatie creëer je een tweede. Gewapend met deze informatie kan de tool dit geanalyseerde programma dan op elk moment weer spoorloos laten verdwijnen.
2) PC Decrapifier www.pcdecrapifier.com: deze tool heeft het vooral gemunt op probeerversies en andere ergernissen waarmee vooral *OEM*-computers zijn uitgerust. Op www.pcdecrapifier.com/apps vind je alvast een lijst met typische toepassingen die de tool herkent en kan verwijderen.

EXTRA TIPS

1) Experimenteer je geregeld met nieuwe of onbekende programma's, dan doe je er wellicht beter aan die in een veilige, virtuele omgeving uit te testen. Loopt er dan iets fout, dan blijven Windows en de overige toepassingen tenminste buiten schot. Bruikbare tools zijn onder meer Sandboxie www.sandboxie.com en Sun VirtualBox www.sun.com/software/products/virtualbox.
2) Geïnstalleerde toepassingen laten nogal makkelijk pictogrammen achter op je bureaublad. Zulke snelkoppelingen kan je manueel verwijderen, maar Windows bevat hiervoor de Wizard Bureaublad opruimen. Standaard schiet die om de 60 dagen wakker, maar je kan hem op elk moment zelf activeren. Roep het eigenschappenvenster van je beeldscherm op, open het tabblad **Bureaublad** en druk op de knop **Bureaublad nu opruimen.** Daardoor worden zelden gebruikte snelkoppelingen naar de map Ongebruikte bureaubladpictogrammen verplaatst.
3) Als je veel toepassingen installeert, dreigt de lijst met **Alle programma's** al snel uit z'n voegen te barsten. Die kan je echter naar eigen inzicht indelen... In Windows XP navigeer je hiervoor met de Verkenner naar de map C:\Documents and Settings\<je_accountnaam>\Menu Start\Programma's; in Vista blader je naar C:\Users\<je_accountnaam>\AppData\Roaming\Microsoft\Windows\Start Menu\Programs. Vervolgens kan je hier eigen mappen creëren en bestaande items in die mappen onderbrengen – zo zou je bijvoorbeeld de map Grafisch kunnen aanmaken en vervolgens daarin alle tekentools stoppen. Je kan dit ook doen vanuit de mappen C:\Documents and Settings\All Users\Menu Start\Programma's (XP) en C:\ProgramData\Microsoft\Windows\Start Menu\Programs (Vista), maar eventuele wijzigingen in deze mappen zijn ook zichtbaar voor medegebruikers van je pc.

4. Mee-eters

Een speciaal soort toepassingen zijn de programma's die zich zo in het systeem weten te nestelen, dat ze automatisch mee met Windows worden opgestart. Best makkelijk, maar ze draaien dan wel op de achtergrond en snoepen op die manier kostbare systeembronnen af. Een sporadische controle op zulke mee-eters is dus aangewezen!



Autoruns maakt komaf met ongenode gasten.

Dat kan door het commando *msconfig* in te tikken bij **Uitvoeren** (XP) of bij **Zoekopdracht starten** (Vista): op het tabblad **Opstarten** vind je dan de zelfstarters opgelijst. Het volstaat het vinkje te verwijderen naast zo'n item om te voorkomen dat het de volgende keren nog automatisch mee wordt opgestart. Vista heeft hiervoor trouwens nog een andere tool in huis: start **Windows Defender** op, klik op **Hulpprogramma's** en selecteer **Softwareverkenner.** Maar welke items zijn nu overtollig of ongewenst? Daarom ben je beter af met een gratis tool als Autoruns www.tinyurl.com/ms-autoruns. Zodra je die opstart, worden alle mee-eters getoond op het tabblad **Everything**, in de volgorde waarin Windows ze verwerkt. Klik met de rechtermuisknop op een item en kies **Search Online** om naar meer achtergrondinformatie over het item te googlen. Zet je het inderdaad liever op non-actief, verwijder dan het vinkje. Of druk op de **Delete**-toets om het effectief weg te halen.

EXTRA TOOLS

1) StartupMonitor www.mlin.net/StartupMonitor.shtml: een oudje dat ook nog kranig werk verricht onder Vista. Na de installatie merk je niets meer van de tool, tot er een toepassing samen met Windows wil opstarten: dan luidt de alarmbel en kan je al dan niet je fiat geven.

EXTRA TIPS

1) Twijfel je of een bepaalde achtergrondtoepassing of -proces wel betrouwbaar is, raadpleeg dan de uitgebreide online databank op www.processlibrary.com (tabblad **Processes**). Die vertelt je wel wie de producent van het item is en of er enig veiligheidsrisico aan verbonden is.

5. Dubbele bestanden

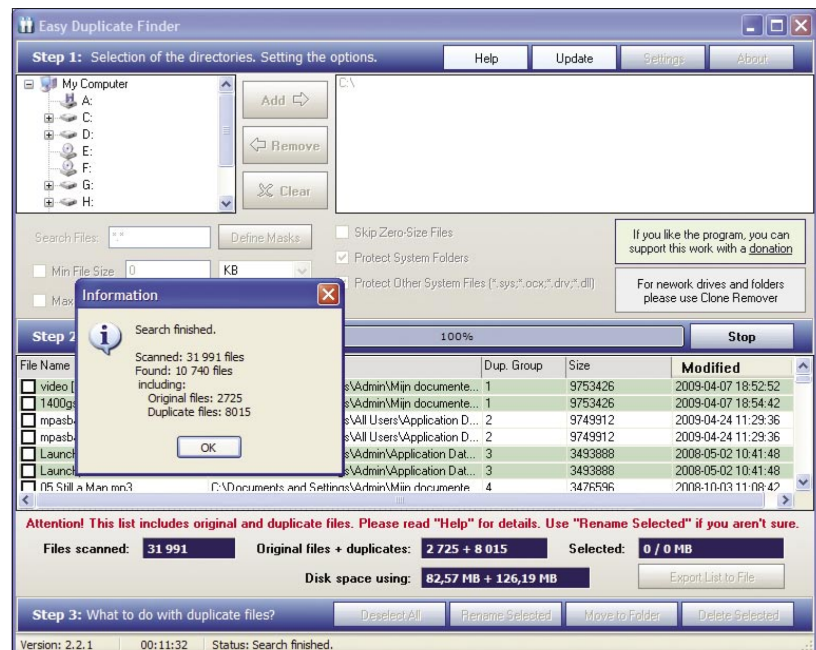
Wie geregeld programma's (her)installeert of gretig mediabestanden (zoals foto's en mp3's) verzamelt en uitwisselt, kan er donder op zeggen dat zijn harde schijf al snel heel wat dubbele bestanden bevat. De hele schijf manueel doorploegen op zoek naar zulke duplicaten is veel te tijdrovend. Gelukkig kunnen we ook hiervoor terugvallen op gespecialiseerde programma's.
Een tool die dubbels trefzeker weet op te sporen, is het gratis Easy Duplicate Finder www.easyduplicatefinder.com. Via de knop **Settings** kan je de vergelijkingsmethode instellen: we raden je aan die op **CRC32 Chekcsum + FileSize** te laten staan, omdat de **Byte-by-Byte Comparison** wel heel tijdrovend is. Eerst en vooral voeg je dan de stations(mappen) toe die je wil laten doorzoeken. Vervolgens druk je op **Start** en trakteer je jezelf op een kopje koffie. Na afloop geef je dan aan wat er precies met de gevonden duplicaten hoort te gebeuren. Die kan je natuurlijk onmiddellijk verwijderen, maar dat lijkt ons niet echt verstandig. Zo kan het gebeuren dat een bepaald bestand verschillende keren opduikt, maar dat het voor de goede werking van een of meer programma's toch op diverse locaties nodig is. Daarom is het een beter idee de dubbels in eerste instantie te hernoemen (via **Rename Selected**) – de bestandsnamen krijgen dan standaard het prefix _Duplicate_ opgekleefd. Blijkt na een tijd alles nog prima te werken, dan kan je die bestanden alsnog verwijderen – je kan dan via de zoekfunctie van Windows naar het prefix *_Duplicate_* laten speuren.

EXTRA TOOLS

1) Duplicate Photo Finder www.firmtools.com (gratis beperkte versie, circa € 22): speurt naar dubbele foto's en afbeeldingen. Een slim algoritme 'ontmaskert' ook gekantelde foto's en merkt zelfs gelijkaardige (en dus niet identieke) kiekjes op. Het programma ondersteunt jpeg, png, gif, bmp en tiff.
2) Duplicate Music Files Finder www.lcibrossolutions.com/dmff (gratis): gaat op zoek naar dubbele mp3's. Omdat mp3-tags worden ingelezen, kan het programma ook duplicaten detecteren wanneer de bestandsnamen verschillen.



Ook foto's die 'goed op elkaar lijken' worden netjes opgevist.



Veiligheidshalve gooi je dubbele bestanden best niet zonder meer weg!

EXTRA TIPS

1) Beter dan je foto's zelf in allerlei mappen onder te brengen via de Windows Verkenner, maak je gebruik van een fotobeheerder als Picasa http://picasa.google.com. Deze gratis software laat je toe je foto's op allerlei criteria te ordenen, en je kan ook zelf nieuwe 'virtuele' fotomappen creëren. Zo kan je een bepaalde foto in verschillende mappen stoppen, terwijl die foto fysiek toch maar één keer op je schijf voorkomt.
2) Tracht je mp3-bestanden zo snel en zo nauwkeurig mogelijk te taggen, bijvoorbeeld met een gratis tool als TagScanner www.xdlab.ru/en of Mp3Tag www.mp3tag.de/en.



6. E-mail

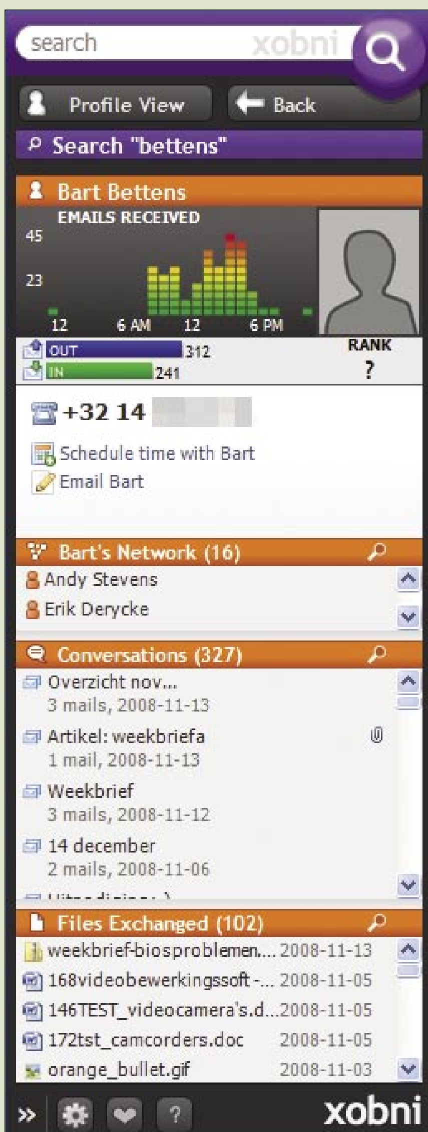
Orde houden in de massa mails die dagelijks binnenstromen, is geen gemakkelijke klus – zelfs niet wanneer je met behulp van een degelijke spamfilter het merendeel van de ongewenste mails buiten de deur weet te houden. Probeer maar eens een specifiek bericht op te sporen als je mailbox volzit. Bovendien dreigt je e-mailprogramma te bezwijken onder het gewicht van al die berichten. Een programma waarmee we oude berichten snel in een archief kunnen onderbrengen zou dus welkom zijn, evenals een tool die het mogelijk maakt berichten van bepaalde personen makkelijk terug te vinden. Zo is er het gratis MailStore Home www.mailstore.com: een schitterend programma om oude berichten (gecomprimeerd) te archiveren, inclusief bijlagen. Het kan niet alleen overweg met e-mail van Outlook (Express), Thunderbird, SeaMonkey, POP3 en IMAP (waaronder Gmail en Yahoo!), de tool laat je bovendien toe mails binnen het archief op te snorren.



Netjes opgeruimd en toch weer snel bereikbaar...

Hoe het werkt? Klik in het hoofdvenster op ARCHIVE E-MAIL en selecteer het e-mailprogramma waarvan je de berichten wil archiveren. Je kiest zelf de mailmappen en eventueel pas je filters toe. Even later gaat de tool aan de slag. Na afloop vind je het archief terug in het linkerpaneel, onder MY ARCHIVE. Je hoeft bovenaan in de zoekbalk maar een trefwoord in te voeren, en onderaan krijg je alle mails te zien die dat trefwoord bevatten. Mails exporteren naar e-mailprogramma's (of naar een dvd) is evenmin een probleem: onder de knop EXPORT tref je maar liefst 9 opties aan. Eens de mails succesvol zijn gearchiveerd in MailStore (en geback-upt op dvd), kan je ze met een gerust hart verwijderen uit je e-mailprogramma.

Ook Xobni www.xobni.com is een superhandige tool, al is het opzet helemaal anders. Dit gratis programma werkt (als plugin) jammer genoeg alleen in Outlook. Daar verschijnt het als een extra paneel, waarin je met één oogopslag alle mailwisseling, inclusief bijlagen, van een bepaalde correspondent te zien krijgt. Mailberichten worden bovendien in conversatievorm getoond, wat het zoeken naar reacties op specifieke berichten flink vergemakkelijkt. Een snelle zoekmotor maakt het programma compleet. Hou er rekening mee dat Xobni de eerste keer wel wat tijd nodig heeft om berichten te analyseren en te indexeren.



Xobni: inbox met een hoog sociaal IQ.

EXTRA TOOLS

1) Spamihilator www.spamihilator.com: een zelflerende spamfilter die alle binnenkomende berichten op mogelijke spam onderzoekt. Koosjere berichten worden netjes naar je e-mailprogramma doorgestuurd, vermoedelijke spam wordt in een aparte 'prullenbak' gekatapulteerd, zodat je die nadien verder kan onderzoeken.
2) Copernic Desktop Search www.copernic.com: wie het echt lastig heeft om orde te houden in zijn mails (en andere documenten) kan altijd nog terugvallen op een uitstekende speurneus als het gratis Copernic Desktop Search. Die indexeert razendsnel zowat alle mogelijke documenten – inclusief e-mailberichten – en laat je die vanuit een zoekbalk moeiteloos lokaliseren.

EXTRA TIPS

1) Gebruik je Outlook, dan kan je ook de ingebouwde (auto) archiveringsfunctie aanspreken. Die kan er bijvoorbeeld voor zorgen dat berichten van vóór een bepaalde datum automatisch worden gearchiveerd – waardoor ze niet langer zichtbaar zijn in je Postvak IN. Deze functie stel je in via het menu EXTRA, OPTIES, tabblad OVERIGE. Of je selecteert de beoogde mailmap, opent het menu BESTAND, kiest ARCHIEF en stelt een bepaalde datumgrens in. De gearchiveerde berichten komen terecht in (een submap van) de map Archiefmappen.
2) Je kan er ook voor zorgen dat berichten in verschillende (sub)mappen terechtkomen, liever dan ze allemaal zonder meer in je Postvak IN te laten belanden. Het geheim? Regels! In Outlook activeer je die via het menu EXTRA, REGELS EN WAARSCHUWINGEN, in Outlook Express klop je hiervoor aan bij EXTRA, BERICHTREGELS, E-MAIL. Zo is het bijvoorbeeld perfect mogelijk om berichten afkomstig van bepaalde personen of met specifieke trefwoorden in een aparte map te laten terechtkomen. ♦